

Ar bus gerbiama mūsų teisė būti krikščionimis? (II)

Dr. Andrius NAVICKAS

Pastaraisiais metais daug kalbama apie islamo iššūkį. Ir pirmiausia dėl terorizmo, siejamo su šia religija; kita vertus, dėl to, jog jis yra sparčiausiai pasaulyje plintanti religija. Musulmonų bendruomenės Europoje, JAV sparčiai auga ne vien dėl geresnio gyvenimo ieškančių ir čia persikeliančių religingų arabų, bet ir dėl to, kad islamą priima vis daugiau vakariečių. Kuo juos patraukia islamas? Paradoksalu, bet tikrumo pažadu ir savo radikalumu netikrumo kamuojamame pasaulyje. Beje, įsiklausykime į musulmonų teroristinių organizacijų retoriką. Jos sakosi smogiančios ne krikščioniškajam pasauliui, bet sumaterialėjusiems Vakarams, kurie esą visam pasauliui neša vartotojiškos gyvenmenos infekciją. Vakariai musulmonams ne tiek krikščionybės, kiek vartojimo, paleistuvystės ir materializmo stabų garbinimo žemė.

Tikrai nemanau, kad kokiais nors argumentais įmanoma pateisinti terorizmą. Pabrėžiu, jog nemažai vakariečių būtent islamą atranda kaip trokštamą alternatyvą bedvasiam materializmui. Dauguma jų atsigręžia į islamą ne todėl, kad krikščionybė nėra gyvojo vandens versmė: ji liko jiems svetima, sudėtinė bedvasio vakarietiško gyvenimo būdo dalis. Kodėl tai svarbu suprasti? Idant pripažintume, jog krikščionybė atras kelią į žmonių širdis ne tuomet, kai ją pritaikysime šių laikų vartotojo reikalavimams ir skoniui, bet tuomet, kai joje netrūks druskos ir dangiškos šviesos, kai ji teiks radikalią alternatyvą. Todėl absurdiška tvirtinti, jog Katalikų Bažnyčiai privalu atsisakyti tradicijos išpuoselėtų elementų, ir tik taip ji atversianti duris į šiuolaikinio žmogaus širdį.

Anglikonų bažnyčia – puikus pavyzdys, kaip klaidinga taip manyti. Kai anglikonai nusprendė šventinti kuniges, atsisakė griežtos pozicijos seksualinės etikos bei bioetikos srityse, jų bažnyčios neprisipildė naujų narių. Priešingai, gausus būrys anglikonų perėjo į Katalikų Bažnyčią, kuri nesitraukdama gina savo pažiūras.

Taigi svarbiausia šio teksto tezė – turime ginti ir liudyti tai, ką išpažįstame, o ne bandyti krikščionybę pritaikyti nūdienos skoniui. Netiesa, kad Vatikano II Susirinkimas pateisino kompromisą su pasauliu. Jis priminė dialogo ir atsivėrimo svarbą. Negalime užsisklęsti pasaulyje, bet turime veikti pasaulyje, nešdami jam Gerosios Naujienos šviesą ir „sūdydami“ jį. Kalbėjimasis nereiškia savo pozicijos atsisakymo. Priešingai, tik tas, kas turi poziciją, gali dalyvauti autentiškame dialoge.

Deja, šiandien prie krikščionybės nuvertinimo ar suniekinimo daugiausia prisideda ne musulmonai ar atviri ateistai (šių yra labai mažai), bet tie, kurie save vadina krikščionimis.

Tai iliustruotų paprasčiausias pavyzdys, į kurį atkreipė dėmesį dar Gilbertas Chestertonas: mums daug labiau patinka žodis „erezija“ nei „ortodoksija“. Eretikas kelia mums pagarbą savo drąsa sukilti prieš sistemą, nors iš tiesų tai žmogus, kuriam pritrūko drąsos išlikti tiesoje, todėl jis nusprendė susikurti sau labiau patinkamą tikėjimą. Ortodoksas mums atrodo nelankstus kietakaktis, nesugebantis prisitaikyti prie naujų laiko reikalavimų. Tačiau būtent ortodoksas yra žmogus, kuris turi drąsos pareikšti, kad nevalia tiesą derinti prie laikrodžio.

Mes vadiname musulmonus fanatikais. Lygiai taip pat Lietuvoje dažnai fanatikais pavadinami krikščionys, kurie

bent kartą per savaitę dalyvauja Mišiose, stengiasi laikytis Dievo įstatymų, Bažnyčios kanonų ir nebijo viešai išpažinti savo tikėjimo.

Štai Seime, svarstant valstybinę šeimos koncepciją, kai kurie politikai fanatikėmis išvadino Seimo nares, labiausiai prisidėjusias prie šios koncepcijos kūrimo. Esą jos bando priversti mus visus gyventi pagal savo vertybes. Ką šiuo atveju reiškia „savo (t. y. jų) vertybės“? Paprasčiausią įsitikinimą, kad santuoka yra svarbi, taip pat svarbus įsipareigojimas, kad šeima yra Dievo dovana. Jei paklaustume šių kritiškų politikų, ar jie vadina save krikščionimis, beveik neabejoju, kad išgirstume teigiamą atsakymą, tačiau jie esą lankstūs, modernūs, nefanatiški krikščionys. Kitaip sakant, tokie, kurių tariamas krikščioniškumas nepalieka nė mažiausio pėdsako jų elgesyje.

Taigi, atsakant į straipsnio pavadinime iškeltą klausimą, svarbu pabrėžti, jog už kiekvieną teisę turime kovoti. Šįkart pirmiausia turime atrasti druskos patys savyje. Jei gėdysimės ištarti Jėzaus vardą, jei išsiginsime Jo, kai mums tai bus patogiu, jei krikščionybę bandysime paversti tik antikvariniu gyvenimo priedėliu, atversime kelią gyvuoti diktatui, tarsi Dievo nebūtų. Deja, daugelis jau šiandien taip gyvena ir stebimės, kodėl mūsų gyvenimas tampa vis skurdesnis, jame vis daugiau nevilties. Dievas mums palieka teisę rinktis, tačiau turime suvokti, jog šis pasirinkimas radikalus, ir tarpinių, palengvintų jo variantų paprasčiausiai nėra.